

Декан Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, на основу члана 53. и 73. Статута Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, и члана 15. став 5. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу, донео је 31.08.2021. године

РЕШЕЊЕ

Ставља се на увид јавности Извештај Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације

„*Уставна заштита и ограничења медијских права и слобода у Републици Србији*“

и испуњености услова кандидата Ружице Кијевчанин и предложеног ментора, за израду докторске објављивањем на интернет страницама Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, у трајању од 15 дана.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације „*Уставна заштита и ограничења медијских права и слобода у Републици Србији*“ и испуњености услова кандидата Ружице Кијевчанин и предложеног ментора, за израду докторске дисертације образована Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, Број: IV-02-561/26 од 14.07.2021. године, доставила је Факултету Извештај, дана 27.08.2021. године.

Сагласно члану 9. став 2. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта (2020), по добијеном позитивном мишљењу надлежних органа Универзитета у Крагујевцу, Факултет ставља на увид јавности достављени Извештај.

Имајући у виду наведено, донео сам решење како гласи у диспозитиву.

Решење доставити:

- Сајт Факултета,
- Архива.

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу бр. IV-02-561/26 од 14.07.2021. године, образована је Комисија за оцену научне заснованости теме и испуњености услова кандидаткиње Ружице Кијевчанин и предложеног ментора за израду докторске дисертације под називом "**Уставна заштита и ограничења медијских права и слобода у Републици Србији**", у следећем саставу:

- др Драган Батавељић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу за ужу уставноправну научну област, члан;
- др Јелена Вучковић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу за ужу уставноправну научну област, председник;
- др Маја Настић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Нишу за ужу јавноправну научну област, члан.

Комисија је извршила увид у документацију коју је кандидаткиња Ружица Кијевчанин приложила уз пријаву и Већу подноси следећи:

И З В Е Ш Т А Ј
о оцени научне заснованости теме докторске дисертације и испуњености
услова кандидаткиње и предложеног ментора

1. Биографија и преглед научно-истраживачког рада кандидаткиње

Кандидаткиња Ружица Кијевчанин рођена је 28.02.1992. године у Краљеву. У Рашчији је завршила основну школу (Основа школа „Рашка“), и то са одличним успехом у свим разредима. Школске обавезе је употпуњавала спортом. Као каратиста учествовала је на бројним такмичењима на којима је освајала медаље. Гимназију (друштвено-језички смер) је завршила као одличан ученик и носилац Вукове дипломе. Основне академске студије уписује на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу и завршава их 2016. године, са просечном оценом 9,06. Током Основних академских студија, кандидаткиња је била стипендиста Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Фонда за младе таленте Републике Србије. На Основним академским студијама стекла је сертификат за успешно завршен семинар – „TRADITIONAL CRIMINAL COURTS, ALTERNATIVE AND DRUG COURTS IN THE UNITED STATES“. Такође је учествовала у Уставној радионици која је одржана на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу. Последњу годину Основних академских студија завршавала је радећи у канцеларији стечајног управника, у којој је стекла прво радно искуство.

Кандидаткиња је уписала Мастер академске студије 2017. године на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу, смер: јавноправни. Мастер рад на тему „Уставно

судство у Републици Србији“ одбранила је 2018. године, када је студије овог степена и завршила. Просек на Мастер академским студијама јој је 10,00. Кандидаткиња је 2018. године на истом факултету уписала и Докторске академске студије, научна област: ужа уставноправна. Испите на трећем степену студија положила је са просечном оценом 10,00 и успешно је извршила све друге обавезе предвиђене студијским програмом и Правилником о докторским студијама.

Кандидаткиња **Ружица Кијевчанин** започела је рад на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу 01.02.2018. године, као сарадник у настави на Катедри за јавно право. Тренутно је у звању истраживача-приправника на пројекту Правног факултета Универзитета у Крагујевцу „XXI век- век услуга и Услужног права“ који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. У међувремену, кандидаткиња је учествовала на многим научних конференција у којима је излагала своје научне радове.

Радно искуство:

- Рад на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу од 2018. до 2019. године у својству сарадника у настави, ангажована на предметима: Уставно право, Политички систем и Право локалне самоуправе (по евалуацији рада са студентима оцењена у више наврата оценом преко 4.5 од максималних 5.00). Такође, учествовала је у раду Уставне радионице Правног факултета Универзитета у Крагујевцу.
- Од 01.01.2020. године до данас ради на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу у звању истраживача-приправника на пројекту Правног факултета Универзитета у Крагујевцу „XXI век- век услуга и Услужног права“ који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Познавање језика:

- Енглески језик (напредни ниво);
- Руски језик (основни ниво).

Познавање рада на рачунару

- Microsoft Word;
- Microsoft Excel;
- Microsoft PowerPoint.

Кандидаткиња је објавила следеће радове:

- Кијевчанин Р., *Public information and democratic society, Towards a better future: democracy, EU integration and criminal justice*, Битољ, 2019., стр. 293-302, издавач: Универзитет „St. Kliment Ohridski“- Правни факултет;
- Кијевчанин Р., *Адвокатура као облик пружања правне помоћи*, Зборник радова: Слобода пружања услуга и правна сигурност, Крагујевац, 2019., стр. 587-598,

- издавач: Правни факултет Универзитета у Крагујевцу и Институт за правне и друштвене науке;
- Кијевчанин Р., *Надлежност Уставног суда у Републици Србији*, Зборник радова: Право у функцији развоја друштва, Косовска Митровица, 2019., стр. 687-703, издавач: Правни факултет Универзитета у Косовској Митровици, М53.
 - Кијевчанин Р., *Реформа Митровданског устава са посебним освртом на судску власт*, Зборник Правног факултета у Нишу, бр. 83, година LVIII, Ниш, 2019., стр. 267-283, издавач: Правни факултет у Нишу, М51.
 - Стјаковац Ј., Кијевчанин Р., *Демографска слика у Србији- пет до дванаест*, Тематски зборник са шестог националног конгреса о деци и наталитету, Демографска слика у Србији- пет до дванаест, Београд, 2018., стр. 219-237, издавачи: удружење „ОПСТАНАК“ за борбу против беле куге и за обнављање становништва, Православна академија наука, уметности, вештина и иновација Србије (ПАНУВИС);
 - Батавељић Д., Кијевчанин Р., *Уставна жалба у земљама југоисточне Европе*, Правна ријеч, часопис за правну теорију и праксу, бр. 54, година XV, Бања Лука, 2018., стр. 143-163, издавач: Удружење правника Републике Српске;
 - Кијевчанин Р., *Цензура као облик ограничења слободе медија*, Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније, књ. 7, Крагујевац, 2019., стр. 193-203, издавач: Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке;
 - Кијевчанин Р., *Медији и етика у кризним ситуацијама*, ХХI век - век услуга и услужног права, књ. 10, Крагујевац, 2019., стр. 193-201, издавач: Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке;
 - Кијевчанин Р., *Сувереност државе- уставноправни и међународноправни аспекти*, Зборник радова: Правна традиција и интегративни процеси, Том 2, Косовска Митровица, 2020., стр. 223-236, издавач: Правни факултет Универзитета у Приштини.
 - Кијевчанин Р., *Делотворнот уставне жалбе*, Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније, књ. 8, Крагујевац, 2020., стр. 191-202, издавач: Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке;
 - Кијевчанин Р., *Приказ књиге Медијско право, проф. др Јелене Вучковић*, Гласник Правног факултета у Крагујевцу, Крагујевац, 2020., стр. 101-106, издавач: Правни факултет Универзитета у Крагујевцу;
 - Кијевчанин Р., *Говор мржње у медијима*, Услуге и права корисника. Крагујевац, 2020., стр. 1003-1017, издавач: Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке;
 - Кијевчанин Р., *Заштитник грађана у Републици Србији*, ХХI век - век услуга и услужног права, књ. 11, Крагујевац, 2020., стр. 267-281, издавач: Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке;
 - Кијевчанин Р., *Медији и њихов утицај на изборе*, Услуге и владавина права - XVII Мајско саветовање, Крагујевац, 2021., издавач: Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке, интернет линк: <http://institut.jura.kg.ac.rs/images/Majsko%20savetovanje/XVII%20Usluge%20i%20vladavina%20prava/Usluge%20I%20Vladavina%20Prava%202021.pdf>.

- Кијевчанин Р., *Право на слободан приступ информацијама од јавног значаја*, Гласник Правног факултета у Крагујевцу – издана потврда о прихватању и објављивању рада.
- Кијевчанин Р., *Уставно судство у Републици Србији*, мастер рад, Крагујевац, 2018., 82. стране, ментор: проф. др Драган Батавељић;

2. Научни приступ проблему предложеног нацрта докторске дисертације и процена научног доприноса крајњег исхода рада

У пријави теме докторске дисертације коју је кандидаткиња поднела, предмет и циљеви истраживања су јасно постављени и детаљно образложени. Такође, у наведеној пријави указано је на значај теме за даљу научну обраду, као и на бројне теоријске и практичне проблеме који могу настати приликом остваривања и ограничавања медијских права и слобода у Републици Србији. Кандидаткиња за радни наслов теме докторске дисертације предлаже - "**Уставна заштита и ограничења медијских права и слобода у Републици Србији**". Комисија је у потпуности сагласна са предложеном темом.

Предмет истраживања. Слобода изражавања је један од суштинских темеља демократског друштва. Медији одлучујуће утичу на формирање политичког мишљења појединца, као и на опште стварање јавног мињења. Нема демократије без слободног и добро обавештеног јавног мињења, као ни слободног и добро обавештеног јавног мињења без слободних и добро обавештених медија. То је јавни задатак медија.

Сви савремени демократски устави, међу којима и Устав Републике Србије, гарантују слободу медија. Свако је слободан да без одобрења оснива штампане медије, односно да се електронски медији оснивају у складу са законом. Истовремено, Европска конвенција о људским правима и основним слободама (чл. 10, ст. 2.) предвиђа дозвољена ометања државе у слободу изражавања, односно могућност да држава ограничи одређена медијска права и слободе.

Услови за допуштеност ограничења слободе медија сходно европском стандарду су: легалност, легитимност и пропорционалност ограничења, односно ограничења слободе медија морају бити неопходна у демократском друштву и за њима треба да постоји неопходна друштвена потреба.

Све ово отвара бројна питања, попут: која су ограничења дозвољена, а која недозвољена, који су то државни органи (законодавни и/или управни) надлежни да чине дозвољена ограничења медијских права и слобода и који је правни основ за то. Други сет питања јесу она која се тичу уставноправне заштите, односно каква се заштита може обезбедити у националним, али и међународним правним оквирима када се ради о недозвољеним, незаконитим и неуставним ограничењима медијских права и слобода. Ова питања чине тему докторске дисертације изузетно комплексном и актуелном за истраживање имајући у виду значај медија у савременом друштву, док одговори и њихова анализа кроз време и праксу представља предмет докторске дисертације.

Циљ истраживања. Медијска права и слободе припадају тзв. новим правима, и као таква у многим државама су још увек у фази истраживања, унапређивања, односно развоја. Заједничко за све земље је тежња ка њиховом ефикасном остваривању и усаглашавању нормативног и стварног, нарочито када говоримо о стабилним, демократским, правним државама. Медијска права и слободе подразумевају, пре свега,

слободу изражавања, право на јавно информисање, слободу пријема и реемитовања медијских услуга, право приватности, право на заштиту података о личности, права и дужности новинара, али и забрану говора мржње, цензуре, аутоцензуре, др. Уживајући медијска права, грађани врше посредан надзор над органима јавне власти, чиме им се значај подиже на још виши ниво. Упркос значају који имају, она нису апсолутна. То значи да су медијска права и слободе подложна одређеним ограничењима, односно изузетима, па у конкретним ситуацијама неће доћи до њихових остварења. Та ограничења су предвиђена највишим правним актом како би се онемогућиле злоупотребе, или бар свеле на најмању могуће меру. Ограниченија се уводе у циљу омогућавања несметаног функционисања правног поретка и остваривања осталих фундаменталних људских права. Може се рећи да је данас живот незамислив без елементарних знања медијског права, па ова тема пружа могућност изучавања градива са којим су грађани у свакодневном контакту.

Медијска сцена савременог друштва је врло динамична, турбулентна и променљива, а потребе грађана за истинитим, потпуним и благовременим информацијама, али и заштитом приватних и јавних интереса све израженије, па се решење тражи у прецизној нормативној регулативи кључних питања. Зато, један од циљева будућег рада биће уочавање недостатака у законодавству наше државе и пружање предлога за њихово отклањање и унапређење основних института медијског права, а пре свега положаја појединца.

Током истраживања, уз помоћ одговарајућих метода, утврдиће се тренутно стање, дозвољеног и недозвољеног ограничавања медијских права и слобода, као и могућност и начин њихове уставне заштите следећи, пре свега, праксу Уставног суда Републике Србије, али и Европског суда за људска права, као и компаративна искуства уставних судова неких европских држава. Основна намера је да се сагледа и ефикасност њихове заштите, као и однос државних органа према субјектима медијског права.

Анализираће се узроци непоштовања прописаних правила, као и утицај одређених социолошких феномена на развој и остваривање медијских права и слобода.

Истраживајући студије случајева, учиниће се осврт на положај новинара, али и медија генерално, у несвакидашњим, политички и државно важним тренуцима.

Проучавајући тему, настојаће се да се предложе, пре свега, превентивне, а потом и репресивне мере услед непоштовања правних, али и моралних кодекса из медијског права.

Покушаће се налажење одговора на многа питања, а између осталог и на то да ли се основна начела медијског права поштују и каква је њихова улога у уставној заштити медијских права и слобода.

Методи истраживања који ће бити коришћени у раду, карактеристични су за сва друштвена истраживања и треба издвојити научну дескрипцију и анализу садржаја (заједно са синтезом), затим историјски и компаративни, као и социолошки, политиколошки и статистички метод. Од посебних правних метода биће коришћени правно-логички и докматско-нормативни.

У обради теме докторске дисертације биће коришћен, пре свега, правни метод (правно – логички и докматско-нормативни). Помоћу овог метода извршиће се анализа националног медијског законодавства, а посебно са аспекта уставне заштите. Правно ће се обрадити домаће медијско законодавство, важеће стратегије и акциони планови, али

и документи на нивоу Европске уније. Правним методом сагледаће се законска ограничења медијских права која су у извесном смислу различита у различитим државама, али имају тенденцију конвергенције ка општим нормативним стандардима ЕУ. Овај метод ће посебно користити у расветљавању механизама уставне заштите у Републици Србији, али и компаративно, како би се сагледала могућа решења *de lege ferenda*.

Историјски метод ће бити од великог значаја у деловима дефинисања и анализирања термина и института који ће се кроз рад детаљније проучавати. Без спознаје порекла појмова нема потпуног разумевања, а самим тим ни ефикасне примене истих у будућности.

Докторска дисертација ће обухватити теоријско испитивање медијских права и слобода у контексту уставне праксе на националном и европском нивоу. У том смислу, компаративни метод ће бити незаменљив како би се упоредила искуства других држава која се односе на уставну заштиту медијских права и слобода. Компаративни метод ће бити драгоцен и у истраживању различитих облика ограничења медијских права и слобода.

Поред теоријског приступа, у тези ће бити присутно и емпиријско истраживање положаја и улоге медијских права у контексту њиховог ограничавања и заштите у Републици Србији, у смислу праксе Уставног суда, али и праксе Европског суда за људска права.

Незаobilазно је и коришћење ванправних метода и инструмената - статистички и социолошки, а са циљем што потпунијег сагледавања ове комплексне проблематике која представља својеврсни изазов за рад Уставног суда. Посебно треба указати на коришћење политиколошког метода, у циљу сагледавања политичких процеса и утицаја на медијско законодавство и праксу, нарочито у делу који обрађује нормативна и фактичка ограничења медијских права и слобода. Циљ је успостављање правне државе и адекватне уставноправне заштите медијских права и слобода, уз уважавање стандарда и препорука ЕУ и праксе Европског суда за људска права.

Полазећи од предложених циљева, у раду ће бити дефинисане следеће **хипотезе** (једна је општа, а пет имају карактер посебних):

Општа хипотеза: Слобода медија је најопштија врста слободе и услов за развој демократског друштва која се мора пажљиво уоквирити уставним границама, зарад остваривања и заштите других битних људских права и слобода.

Из претходно формулисане опште, произилазе следеће **посебне хипотезе**:

1. Најрелевантнији параметар демократског друштва јесте степен обавештености јавног мињења.
2. Свакодневни примери цензура и аутоцензура подразумевају нужност јачања независности медија и ослобађање од притисака „моћника“.
3. Право на слободан приступ информацијама од јавног значаја је фундаментално људско право помоћу ког се контролише рад представника јавне власти.
4. Приликом извештавања, медији морају интезивније водити рачуна о достојанству личности, посебно када је реч о кризним ситуацијама.
5. Остваривање и заштита медијских права и слобода непосредно утиче на регуларност избора на којима бирамо своје представнике, односно водеће органе, а тиме и квалитет живота.

Даље, у пријави теме докторске дисертације, кандидаткиња даје оквирну структуру садржаја кроз који ће бити обрађен предмет научног истраживања:

1. Увод

- 1.1. Теоријски оквир
- 1.2. Методолошки приступ
- 1.3. Истраживачко питање и хипотезе

2. Људска права и слободе

- 2.1. Историјски оквир људских права и слобода
- 2.2. Нормативна регулатива
- 2.3. Класификација људских права и слобода
 - 2.3.1. Права прве генерације
 - 2.3.2. Права друге генерације
 - 2.3.3. Права треће генерације

3. Медији

- 3.1. Појам медија
- 3.2. Врсте медија
- 3.3. Улога и значај медија
- 3.4. Финансирање медија

4. Медијска права и слободе

- 4.1. О слободи са филозофско-правног становишта
- 4.2. Појам слободе медија
- 4.3. Садржина слободе медија

5. Ограничења медијских права и слобода

- 5.1. Дозвољена и недозвољена ограничења
- 5.2. Цензура и аутоцензура
- 5.3. Говор мржње
 - 5.3.1. Основни облици говора мржње
 - 5.3.2. Моћ говора мржње
- 5.4. Право приватности
- 5.5. Заштита података о личности
- 5.6. Право на слободан приступ информацијама од јавног значаја
 - 5.6.1. Појам права на слободан приступ информацијама од јавног значаја
 - 5.6.2. Појам информације од јавног значаја
 - 5.6.3. Заштита права на слободан приступ информацијама од јавног значаја
- 5.7. Одговор на информацију и исправка информације

6. Уставна заштита медијских права и слобода

- 6.1. Уставне гаранције медијских права и слобода
- 6.2. Уставни суд и пракса уставног суда
- 6.3. Европски суд за људска права

7. Студије случајева- упоредно

8. Закључак

9. Литература

Кандидаткиња наводи и списак прелиминарне литературе:

Уџбеничка литература, монографије докторске дисертације и магистарске тезе, чланци домаћих и страних аутора

1. А. М. Михајлов Прокоповић (2016), *Трансформација традиционалних медија у новом технолошком окружењу*, докторска дисертација, Факултет политичких наука у Београду
2. Александар Јакшић (2006), *Европска конвенција о људским правима* (коментар), Правни факултет Београд
3. Батавељић Драган, Батавељић Бранка (2012), *Етичка правила новинарске струке и одговорност медија за делатност новинара*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, LXI, бр. 61
4. Б. Стојковић (2004), *Новинске агенције и глобализација*. у: Васовић Вучина, Павловић Вукашин (ур.) Услови и стратегије демократизације, Југословенско удружење за политичке науке, Београд
5. Бранислав Милинковић (1996), *Медијске слободе - права и ограничења*, Медија центар, Београд
6. В. Б. Стојковић (2002), *Идентитет и комуникација*, Чигоја штампа, Београд
7. Владимир В. Водинелић (2008), *Европски стандард слободе медија*, Избор судске праксе, бр. 3
8. В. Водинелић, С. Гајин (2006), *Кодекс новинарске струке – модел*, Hereticus, бр. 1-2
9. Владимир В. Водинелић (2004), *Право на слободан приступ информација од јавног значаја као уставно право*, Слободан приступ информација - уставно јемство и законске гаранције, Фонд за отворено друштво, Београд
10. Владимир В. Водинелић (2003), *Право масмедија*, Факултет за пословно право, Београд
11. *Водич кроз Закон о слободном приступу информацијама од јавног* (2005), Фонд за отворено друштво, Београд
12. Viktorija Car (2007), *Konvergirani javni medijski servis*, Политичка мисао, Vol. XLIV, 2
13. Г. П. Пател, Ц. Таиллие (1982), *Диверситет ас а Цонцепт анд имп Месасремент*, Јоурнал оф тхе Америцан Статистициал Асоцијатион, 77
14. *Говор мржње и злочин мржње као институти међународног и домаћег права* (2007), Основи методологије и стратегије за борбу против говора мржње и злочина мржње, Београд
15. D. Croteau, W. Hoynes, ur. (2006), *The business of media: Corporate media and the public interest*. Thousand Oaks: Pine Forge Press
16. D. Graber, D. McQuail, P. Norris (1998), *The politics of news: The news of politics*. Washington: Congressional Quarterly Press
17. D. Lasorsa (1991), *Effects of newspaper competition on public opinion diversity*. Journalism Quarterly, 68

18. D. Mcquail (1993), *Media performance: Mass communication and the public interest*. London: Sage Publications
19. David Banisar (2002), *Freedom of Information and Access to Government Records Around the World*, Privacy International, 2002
20. Данило Николић (2010), *Медијско право*, Београд, Службени гласник
21. Дарио Терзић (2015), *Новинарска одговорност у постмодерним концепцијама*, Медијски дијалози, Vol. VIII, No 21, Подгорица
22. Дејан Миленковић (2003), *Право на слободан приступ информацијама као фундаментално људско право*, Слободан приступ информацијама, Комитет за људска права, Београд
23. Дејан Миленковић (2005), *Слобода приступа информацијама као људско право*, Слободан приступ информацијама и јавн ауправа, Комитет за људска права, Београд
24. Драган Батавељић (2006), *Нови Устав Србије*, Правни живот, број 12, Београд
25. Драган Батавељић (2008), *Начела и основне институције Уставног права Србије према Уставу од 8. новембра 2006. године: појам, обележја и састав Србије*, Правни живот, књига 524, број 14, Београд
26. Драган Батавељић, Бранка Батавељић (2012), *Етичка правила новинарске струке и одговорност медија за делатност новинара*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр. 61
27. Драган Батавељић, Благоје Пушоња (2013), *Остваривање и заштита уставних права и слобода*, Правни живот, књига 566, број 12
28. Драган Батавељић (2013), *Улога Уставног судства у остваривању владавине права*, NBP - јурнал за криминалистичку и правну истраживачку радионицу, година 18, број 3
29. Душан Бабић (2004), *Однос власништва над медијима и њихова независна позиција*, Media On line. Медијска политика и закони - Југоисточна Европа
30. Ђон Кин (1995), *Медији и демократија*, Филип Вишњић, Београд
31. E. Komorek (2009), *The European commissions three-steps approach to media pluralism: A conduit for the protection of freedom of expression in the European Union*
32. Z. Peruško (2003), *Challenges to media pluralism*. Zagreb: IMO - Department for Culture and Communication
33. Z. Peruško (2003), *Медијска концентрација - изазов плурализму медија у Средњој и Источној Европи*, Медијска истраживања, год. 9, бр. 1
34. Защита личних података и новинарски изузетак (2018), водич за медије, Нови Сад
35. Зборник правних инструмената Савета Европе у вези са медијима (2006), Савет Европе, Београд
36. Зоран Јелић (2002), *У сусрет законском регулисању слободног приступа информацијама*, Економика, Београд, бр. 3
37. Зоран Р. Томић (1995), *Белешке о југословенском управном спору »де леге ференда«*, Управа у условима транзиције, Будва, књ. 2
38. З. Радивојевић, Н. Раичевић (2012), *Заштита новинара у међународном праву*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, LXI, бр. 61

39. J. Van Cuilenburg, *Diversity Revisited: Towards of Critical Rational Model of Media Diversity* (1998): Brants, Hermes, Zoonen (ur.) *The Media in Question*, London: SAGE Publications
40. J. R. Dimmick (2002), *Media competition and coexistence: The theory of the niche*. Mahway, NJ: Lawrence Erlbaum
41. J. Л. Баћевић (2004), *In media res ефекти медија*. Београд: Институт друштвених наука
42. J. Вучковић (2018), *Улога новинарске професије у пружању медијских услуга, XXI век – век услуга и услужног права*, Зборник радова Правног факултета у Крагујевцу
43. J. Вучковић (2017, 2018, 2019, 2020), *Медијско право*, Медивест КТ, Ниш
44. J. Вучковић (2017), *Уставне гаранције и ограничења слободе медијских услуга*, Зборник радова Правног факултета у Крагујевцу
45. J. Вучковић (2017), *Услуге медијског оглашавања и јавни интерес*, Зборник радова Правног факултета у Крагујевцу: „XXI век - век услуга и услужног права“, Књ. 8.
46. J. Вучковић (2017), *Оглашавање и медији*, „Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније“, Правни факултет у Крагујевцу, Књ. 5.
47. J. Вучковић (2016), *Јавни медијски сервис и пружање медијских услуга*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр. 6.
48. J. Вучковић (2013), *Положај јавних агенција у систему поделе власти*, док. дисертација, Правни факултет Београд
49. J. Вучковић (2013), *Заштита права на слободан приступ информација од јавног значаја*, «Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније», Правни факултет у Крагујевцу, Књ. 1.
50. J. Вучковић (2012), *PPA и медијски простор*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, LXI
51. J. Вучковић (2010), *Људска права и медији*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, LV
52. J. Димитријевић (2008), *Управни поступци у медијском праву*, Правни живот, бр. 10, Београд
53. J. Сурчулије Милојевић (2016), *Дозвољеност ограничења слободе изражавања у складу са међународним европским инструментима и медијским законодавством Републике Србије*, док. дисертација, Правни факултет у Београду
54. John, Keane (2000), *Media and the Public Spheres – European Idea and Ideal*, Medijska istraživanja
55. John Pavlik (2001), *Journalism and New Media*, New York, Columbia University Press
56. Karol, Jakubowicz (2003), *Endgame? Contracts, audits, and the future of public service broadcasting*, The Public/Javnost, (10) 3
57. *Кодекс новинарске етике – модел* (2005), ЦУПС, Београд
58. *Људска права у Србији 2017* (2018), Београдски центар за људска права, Београд

59. Маја Настић, *Уставнopravни основ примене Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у поступку пред националним уставним судовима*, док. дисертација, Ниш
60. Маја Настић (2014), Примена Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у поступку пред националним уставним судовима, научна монографија, Центар за публикације Правног факултета, Ниш
61. Maja Nastić (2017), The European Court for Human Rights and national constitutional courts-the relationship of conflict or relationship of cooperation, *Social change in the global world*, Goce Delcev University, Shtip
62. Maja Nastić (2019), Challenges to human rights protection in the digital era, *Legal Traditiona and New Legal Challenges*, Faculty of Law, Publishing Centre, Novi Sad
63. Maja Nastić (2018), The Constitutional protection of human rights in Serbia: challenges and perspectives, *Social change in the global world*, Vol. 1, Goce Delcev University, Shtip
64. Maja Nastić (2019), Interrelations between the Constitutional Court and Ordinary Courts from the perspective of Human Rights Protection, *The Role of the Courts in Contemporary Legal Orders*, The Hague: Eleven International Publishing
65. M. Hall, N. Tideman (1967), *Measures of Concentration*. Journal of the American Statistical Association, 62
66. *Mediji o maloljetnicima u sukobu sa zakonom* (2005), Mediacentar, Sarajevo
67. Malović, S., Ricchiardi, S., Vilović, G. (2007), *Etika novinarstva*, Zagreb, ICEJ
68. M. Radojković, B. Stojković (2004), *Informaciono-komunikacioni sistemi*, Clio, Beograd
69. М. Радојковић (2005), *Опасност од медијске концептрације: долазак великих играча*, НУНС, Досије
70. *Медијско власништво и његов утицај на независност и плуралитет медија* (2010), Институт за медије Црне Горе, Подгорица
71. М. Васовић (2002), *Говор мржње*, Факултет политичких наука, Београд, Призма, Месечне политичке анализе, Центар за либерално - демократске студије, Београд
72. Мицхаел, Трацеу (1998), *Txe Deelainne and Fall of Public Service* Сервиџе Броадкастинг, Оксфорд Университет Прес, Оксфорд
73. Миодраг Јовичић (1969), *Омбудсман-чувар законитости и права грађанана*, Београд
74. Мирољуб Радојковић (2002), *За слободан приступ информацијама*, Призма, Центар за либерално-демократске студије, бр. 4
75. Мирољуб Радојковић (2003), *За слободан приступ информацијама*, Слободан приступ информацијама, Комитет правника за људска права, Београд
76. Моница Мацовеи (2006), *Слобода изражавања - Водич за примену члана 10 Европске конвенције о људским правима*, Савет Европе, Београд
77. Н. Ружић (2009), *Слободан приступ информацијама: када, како, зашто*, Београд
78. N. Luhmann (2000), *The reality of the mass media*. Cambridge: Polity
79. Н. Петрушић (2012), *Грађанскоправни инструменти за сузбијање говора мржње које се шире посредством медија*, Зборник радова Правног факултета у Нишу,

80. П. Димитријевић, Ј. Вучковић (2018), *Анализа медијског законодавства у Републици Србији*, (ел. чланак) Фондација Центар за јавно право, Сарајево.
81. П. Димитријевић, Ј. Вучковић (2018): *Људска права, медији и новинарска професија*, Правна ријеч, год. XV, бр. 54.
82. П. Димитријевић, Ј. Вучковић (2011), *Базат е тё дрејтёс тё медиаве*, Гласник, Београд
83. П. Димитријевић (2012), *Нека питања медијске концентрације*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, LXI
84. Peter, Dahlgren (2002), *Тражење разговорне јавности. Медији, просуђујућа демократија и грађанска култура*, Медијска истраживања, (8) 2.
85. Пешић Марија (2015), *Пракса Европског суда за људска права која се односи на слободу изражавања*, мастер рад, Правни факултет у Нишу.
86. *Pravo javnosti da zna, Article XIX* (2003), Crnogorski helsinški komitet za ljudska prava, Cetinje
87. R.L. Hillard, R.G. Picard (1989), *Plurality, Diversity and Prohibitions on Television-Newspaper Cross ownership*. Journal of Media Economics, 2 (I).
88. R.M. Entman (1989), *Democracy without Citizens: Media and the Decay of American Politics*. New York: Oxford University Press
89. Roy L. Moore, Michael D. Murray (2012), *Media Law and Ethics*, Routledge, NY/London
90. Р. Вељановски (2009), *Медијска концентрација, јавност власништва и покушај регулације у Србији*. ЦМ: часопис за управљање комуницирањем, 13 (ИВ)
91. Р. Марковић (2008), *Уставно право и политичке институције*, Београд
92. Remon Polen (2001), *Истине и слободе - Оглед о способи изражавања*, АГОРА, Београд
93. S. H. Chaffee, M.J. Metzger (2001), *The end of mass communication?*. Mass Communication & Society, 4.
94. С. Миливојевић (2002), *Медиа Мониторинг Мануал*. Лондон: Медиа Диверситу Институте
95. С. Гајин (2004), *Упоредноправни преглед уставних гаранција слободе приступа информацијама*, Слободан приступ информација - уставно јемство и законске гаранције, Фонд за отворено друштво, Београд
96. С. Лилић (2003), *Доступност јавних информација*, Слободан приступ информацијама, Комитет правника за људска права, Београд
97. С. Гајин (2010), *Људска права, правно-системски оквир*, док. дисертација, Правни факултет Универзитета Унион, Београд
98. С. Гајин (2004), *Правно-системско место закона о слободном приступу информацијама*, Слободан приступ информација - уставно јемство и законске гаранције, Фонд за отворено друштво, Београд
99. Судска пракса у вези са чланом 10. Европске конвенције о људским правима (2002), Савета Европе о медијима, бр. 1, ЕУ- Савет Европе, Београд
100. Увод у Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода (1994), Зборник текстова, Савет Европе

Правни извори

1. Устав Републике Србије, *Сл. гласник РС*, бр. 98/06
2. Закон о заштити података о личности, *Сл. гласник РС*, бр. 87/18
3. Закон о привременом уређивању начина наплате таксе за јавни медијски сервис, *Сл. гласник РС* 108/16
4. Закон о електронским медијима, *Сл. гласник РС*, бр. 83/ 14
5. Закон о изменама и допунама закона о јавном информисању, *Сл. гласник РС*, бр. 71/09
6. Закон о јавним медијским сервисима, *Сл. гласник РС*, бр. 83/ 14
7. Закон о јавном информисању и медијима, *Сл. гласник РС*, бр. 83/ 14
8. Закон о јавном информисању, *Сл. гласник РС*, 43/03
9. Закон о медијима, *Сл. лист ЦГ*, бр. 051/02-1, 062/02-1
10. Закон о оглашавању, *Сл. гласник РС*, бр. 79/05 и 83/14 - др. закон
11. Закон о радиодифузији, *Сл. гласник РС*, (бр. 42/02, 97/04, 76/05, 62/06 и 85/06)
12. Закон о слободном приступу информација од јавног значаја, *Сл. гласник РС*, бр. 120/04
13. Закон о управним споровима, *Сл. гласник РС*, бр. 111/09
14. Правилник о суфинансирању пројекта за остваривање јавног интереса у области јавног информисања, *Сл. гл. РС* 126/14
15. Правилник о суфинансирању пројекта за остваривање јавног интереса у области јавног информисања, *Сл. гл. РС* 16/16

У *Уводном делу* докторске дисертације биће образложен значај теме за научно истраживање, и то кроз анализу основних појмова и института. Такође ће се читалац упознати са методолошким приступом у раду, који даје назнаке о току и начину обраде теме. У првој глави ће се изнети и хипотезе аутора, обликоване у вредносне ставове, које ће се доказивати кроз различите делове и целине рада.

Друга глава је насловљена *Људска права и слободе* и састоји се из три дела. Она представља теоријски увод у тему докторске дисертације. У оквиру ње ће се сагледати људска права и слободе кроз историју, њихов развој, значај кроз време, али и друштво, као и њихови домети у савременом добу. Приликом анализе аутор ће се ослонити на нормативну регулативу овог питања, и то како на међународном, тако и на националном нивоу. Поменуће се најзначајнији акти који су допринели развоју људских права и слобода и побољшању положаја човека. Такође ће се извршити класификација људских права и слобода, узимајући за критеријум њихово време настанка, односно признања кроз правне прописе, а у циљу прегледнијег представљања и разграничеавања места, улоге и значаја медијских права и слобода, како у раду, тако и у правном поретку, уопште.

Трећа глава носи назив *Медији*. У оквиру ње ће аутор упознати читаоце са основним појмовима медијског права, као научне дисциплине, на којима почива рад и који су претпоставка разумевања његове садржине. Дефинисаће се појам медија, врсте, улога и значај који имају у друштву, али ће се осврнути и на финансирање медија, као посебног и

интересантног питања које отвара многе полемика и основ је за различите неправилности које ће се анализирати у следећим главама.

Четврта глава носи назив *Медијска права и слободе*. У овој глави ће се рећи нешто о слободи са филозофско-правних становишта, али и конкретно о медијским правима и слободама, односно о њиховој садржини.

Пета глава је најобимнија и најкомплекснија. Њен назив је **Ограничења медијских права и слобода**. Њоме ће се обрадити основна питања на којима тема докторске дисертације почива.

Слобода медија постаје позитивноправна категорија од тренутка када је зајемчена уставом и прописана законом, и то адекватном законском регулативом. У случају постојања уставне гарантије, али без законске поддршке, постоји ризик да домет слободе медија остане у пракси неодређен и сужен. Уколико постоји само законска регулатива медија, али без уставне гарантије постоји опасност да се законом слобода медија постави ускo.

Устав Републике Србије проглашава важан демократски стандард који је *conditio sine qua non* сваког отвореног друштва, а то је: слобода медија (чл. 50) и право на обавештеност (чл. 51). Устав гарантује слободу изражавања мишљења, али и прописује услове под којима се она може ограничити (чл. 46). Слобода медија није апсолутно право, што значи да су дозвољена ограничења.

Изричito је забрањено изазивање и подстицање расне, националне, верске или друге неравноправности, мржње и нетрпљивости (чл. 49), као и свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета (чл. 21. ст. 3).

Говор мржње у медијима забрањен је Законом о јавном информисању и медијима (чл. 75). Говор мржње је забрањен и Законом о заборани дискриминације, Законом о сузбијању дискриминације особа са инвалидитетом, и Законом о оглашавању (чл. 7).

Устав забрањује цензуру и само је суд овлашћен да, у нарочито оправданим случајевима, привремено спречи ширење идеја и информација путем медија, и то само ако је то „у демократском друштву неопходно ради спречавања позивања на насиљно рушење Уставом утврђеног поретка или нарушавање територијалног интегритета Републике Србије, спречавања пропагирања рата или подстрекавања на непосредно насиље или ради спречавања заговарања расне, националне или верске мржње, којим се подстиче на дискриминацију, непријатељство или насиље“. (чл. 50. ст. 3, Устав).

На основу тога Врховни Касациони суд може спречити ширење информација и идеја путем средстава јавног обавештавања, са образложењем да је то у „демократском друштву“ неопходно да би се спречило:

1. позивање на насиљно рушење уставног поретка или нарушавање државног територијалног интегритета, или
2. пропагирање рата или подстрекавање на непосредно насиље, или
3. заговарање расне, националне или верске мржње, којим се подстиче на дискриминацију, непријатељство или насиље.

Устав помиње још два права: право на исправку неистините, непотпуне или нетачно пренете информације којом је повређено нечије право или интерес и право на одговор на

објављену информацију. Дајући овим правима ранг уставног права, он упућује на законодавца обавезу да се остваривање овог изузетно важног права уређује се законом.

Право на обавештеност је ближе праву на слободан приступ информацијама од јавног значаја. Право на обавештеност је право сваког да буде истинито, потпуно и благовремено обавештаван о питањима која су од јавног значаја. Насупрот овом праву које Устав даје сваком, прописује се правна обавеза (дужност) средствима јавног обавештавања да поштују право на обавештеност.

Овај уставнopravni принцип ствара нужан политичко правни амбијент за законодавца да изведе и регулише право на слободан приступ јавних информација, односно информација од јавног значаја. Наиме, Устав проглашава да свако има право на приступ подацима који су у поседу државних органа и организација којима су поверила јавна овлашћења, а у складу са законом, који ће ово право даље законом правно прецизирати и процесуирати у правцу његовог остваривања и правне заштите. Међутим, за потпуно и правилно разумевање и остваривање ових слобода и права – слободе медија и права на обавештеност, Устав садржи слободу мишљења и изражавања (чл. 46) и зајемчује право на заштиту података о личности (чл. 42).

Слобода мишљења и изражавања је зајемчена Уставом истовремено са слободом да се говором, писањем, сликом или на други начин траже, примају и шире обавештења и идеје. Слобода изражавања може се законом ограничити, ако је то неопходно ради заштите права и угледа других, чувања ауторитета и непристрасности суда и заштите јавног здравља, морала демократског друштва и националне државне безбедности.

Уставна гаранција слободе медија није само пушта декларација и проглашење, већ производи непосредне правне последице за сваког, укључујући и државну власт. Правне последице уставне гаранције слободе медија по државу јесу: обавеза државе да поштује слободу медија, што значи да је недопуштено не укине или не ограничи; обавеза државе да слободу медија штити у случају повреде, односно од недопуштеног укидања или ограничења и обавеза државе да обезбеди услове за њено остварење.

Позитивно право Републике Србије слободу медија штити и уставном гаранцијом, односно Уставом РС (чл. 50 и 51) и законском регулативом (Закон о јавном информисању и медијима - чл. 4, Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја - чл. 5, 7, итд.).

Постоје допуштена ограничења слободе изражавања (медија) која су установљена у јавном интересу и она се могу поделити на *општа и посебна*.

Општа ограничења постоје да би се заштитиле опште вредности демократског друштва, као што су: национална безбедност, територијални интегритет, јавна безбедност, здравље, опште моралне вредности, углед или права других, спречило откривања обавештења добијених у поверењу, очувају ауторитет или непристрасност судства, спречили нереди и криминал.

Посебна ограничења слободе изражавања уведена су због заштите права на приватност, верских осећања других, заштите малолетника, државне и службене тајне, због клевете, говора мржње (heat speech),

Ограничавајући фактор медијских слобода представља и разликовање на допуштене и недопуштене информације о државним функционерима и политичарима, који има за циљ заштиту њихове части и угледа, односно њихове приватности.

Кад се решава питање да ли су допуштена ограничења слободе изражавања надлежни орган (суд) треба да спроведе тзв. тростепени тест, односно да одговори на следећа питања:

1. да ли су одређене мере ограничења прописане законом или су у складу са законом,
2. да ли се њима тежи остваривању легитимног циља, као и
3. да ли су нужне у демократском друштву.

Ако се констатује да су испуњена сва три услова, мешање државе ће се сматрати легитимним. Уколико макар један од ових услова није испуњен, надлежни орган ће констатовати да је наведено мешање неоправдано и да је због тога прекршено право на слободу изражавања. Мешање, притом, може да потиче од неког органа који врши јавну власт и дужност или је у јавној служби, нпр.: судови, тужилаштва, полиција, било који орган за спровођење закона, обавештајне службе, централни или локални одбори, министарства, војни, управни органи, јавне професионалне структуре, итд.

Ограничивања слободе изражавања треба да буду рестриктивно тумачена, а терет доказивања оправданости, целисходности, легитимности и пропорционалности треба да лежи на држави. Приликом одмеравања оправданости ограничења, Европски суд за људска права дозвољава шире поље слободне процене државе код питања морала или комерцијалног изражавања, а уже у односу на политички говор.

Сва ова питања се рапчавају, па је њихово сагледавање захтеван посао који атору предстоји у овој глави.

Шеста глава је насловљена *Уставна заштита медијских права и слобода* и њен садржај је концептиран на анализи заштите медијских права и слобода кроз праксу Уставног суда, као и Европског суда за људска права.

Седма глава носи назив *Студије слушајева-упоредно* и у оквиру ње атор ће обрадити интересантне слушајеве из праксе страних држава. У овој глави ће, поред правног, компаративни метод бити од кључног значаја.

Последња, осма глава докторске дисертације је *Закључак*. На крају подобног бављења темом рада, атор ће изнети ставове које је формирао проучавајући различита питања дисертације, али ће дати и конструктивне предлоге за превазилажење евентуалних недостатака и унапређивање постојећег стања у правном, односно државном поретку у којем живимо.

3. Мера у којој образложење предмета, метода и циља уверљиво упућује да је предложена тема од значаја за развој науке

У образложењу предложене теме докторске дисертације, кандидаткиња на јасан и недвосмислен начин дефинише предмет истраживања. Указано је на бројне теоријске и практичне проблеме који се појављују у вези са предметом истраживања, на основу чега су постављени и јасни циљеви истраживања. Затим су, на основу формулисаних циљева, одређене хипотезе, које су јасне, проверљиве и адекватне предмету истраживања. Приликом проверавања постављених хипотеза, а ради реализације формулисаних циљева истраживања, кандидаткиња ће користити адекватне методе и изворе података, пре свега истраживања, кандидаткиња ће користити адекватне методе и изворе података, пре свега истраживања, кандидаткиња ће користити адекватне методе и изворе података, пре свега истраживања, кандидаткиња ће користити адекватне методе и изворе података, пре свега истраживања. Израдом ове докторске дисертације очекујемо да ће се све наведене истраживања. Израдом ове докторске дисертације очекујемо да ће се све наведене хипотезе потврдити и да ће се, на тај начин, доћи до корисних информација за потпуније, хипотезе потврдити и да ће се, на тај начин, доћи до корисних информација за потпуније,

правилније сагледавање и разумевање остваривања, ограничавања и заштите медијских права у Републици Србији. Такође, сматрамо да ће поменути резултати истраживања у великом обиму представљати основу за даља истраживања када је реч о овој проблематици.

Опредељујући се за предложену тему докторске дисертације, кандидаткиња је навела да се значај ове теме огледа, пре свега, у чињеници да проблематика ограничења и заштите медијских права, иако подобна за истраживање и детаљну анализу, још увек није привукла одговарајућу научну пажњу, па би овај рад, отуда, требало да попуни ту празнину и помогне у бољем разумевању различитих аспеката предмета истраживања. Због тога је мали број научних радова у домаћој теорији који се баве детаљнијом анализом ове проблематике. Кандидаткиња даље наводи да значај теме истраживања произилази и из самог циља, тј. намере да се анализирају сви облици уставне заштите и ограничења медијских права компаративно и у Републици Србији, с обзиром на значај који медији имају у односу на појединца, новинаре, али и органе јавне власти.

4. Образложение теме за израду докторске дисертације омогућава закључак да је у питању оригинална идеја или оригиналан начин анализирања проблема

Опредељујући се за предложени наслов докторске дисертације и улазећи у свестрану анализу медијских права, начина њиховог остваривања, ограничавања и заштите, као неизоставне карике за узорно функционисање целокупног правног система, кандидаткиња на врло одговоран начин приступа проучавању дефинисаног проблема и образлаже научни приступ његовом истраживању, као и значај предложене теме за правни и политички систем. Она се храбро ухватила у коштац са изузетно осетљивом материјом, о којој се, до сада, недовољно писало, тако да не постоји једна свеобухватна и опште задовољавајућа анализа. Представљајући визију своје будуће докторске десертације и очекиваних резултата, кандидаткиња Ружица Кијевчанин полази од навођења и дефинисања основних појмова, како би указала на свој оригинални научни приступ. Из образложења предмета и циља истраживања, може се закључити да постоје бројне теоријске дилеме и практични проблеми који се односе на ову тему. Самим тим, постоје бројни разлози који говоре у прилог значаја теме за научно истраживање и за развој науке. У питању је тема која се, заиста, може сврстati у типичне мултидисциплинарне теме, па је, отуда, обавеза умногоме тежа, јер кандидаткиња мора да има у виду све те различитости, мора да их разуме и, на крају, да их повеже у једну складну, непротивречну целину. Томе се додаје и чињеница да у домаћој правној књижевности не постоји доволјно научних радова који се баве обрадом ове тематике.

Комисија је стекла утисак, базиран на самој поставци и образложењу предмета и циља рада, да је кандидаткиња на трагу једног оригиналног научно-истраживачког пројекта. Верујемо да ће ова докторска дисертација донети наведеној проблематици (која се налази у самом средишту рада) неопходан елемент оригиналности. Такође, Комисија сматра да ће кандидаткиња, обрадом ове теме, на сасвим оригиналан и на један нови начин успети да се приближи овој теми и да је, на адекватан начин, обради. Она ће изнету суштину рада истраживати обрадом веома обимне научне грађе кроз предложени нацрт докторске дисертације, што наводи на закључак да оваква свеобухватна анализа постављеног проблема, представља својеврстан и оригиналан начин његовог анализирања и решавања, који се огледа, пре свега, у систематизацији поједињих поглавља, приступу питањима која, до сада, нису истражена у домаћој теорији и пружању приказа свих карактеристика и ефеката, које производе медијска права и њихова ограничења, односно заштита.

5. Усклађеност дефиниције предмета истраживања, основних појмова, предложене хипотезе, извора података, метода анализе са критеријумима науке, уз поштовање научних принципа у изради коначне верзије докторске дисертације

Кандидаткиња дефинише предмет истраживања на јасан и недвосмислен начин, придржавајући се принципа науке у постављању дефиниција, које омогућавају даље извођење научних ставова, повезивање и систематизовање научних знања. У складу са успостављеном идејном структуром планираног истраживања, кандидаткиња успоставља правilan методолошки комплекс, у складу са предметом и циљевима истраживања. Реално формулисани и недвосмислено постављени циљеви, омогућили су постављање исправних хипотеза, које су проверљиве и адекватне предмету истраживања. Оне ће бити провераване кроз одговарајуће научне поступке. Применом анализе и синтезе обезбедиће се утврђивање основних објективних законитости појава које ће се истражити.

Појмови које кандидаткиња користи у предлогу своје докторске дисертације су прецизно дефинисани, а у образложењу предмета истраживања, њихово коришћење је доследно и у складу са постављеним научним критеријумима. С друге стране, све наведене формулатије биће подвргнуте проверљивој анализи, приликом третирања српског позитивно-правог поретка. Притом, у предлогу дисертације је указано на бројне теоријске и практичне проблеме који се појављују у вези са предметом истраживања, на основу чега су постављени јасни истраживачки циљеви, који одговарајућом анализом могу да доведу до очекиваних резултата. Реалним и недвосмисленим формулисањем наведених циљева, омогућено је постављање исправних хипотеза, које ће бити провераване кроз одговарајуће научне поступке. Кандидаткиња ће, ради долажења до очекиваних резултата, у свом научном раду користити адекватне изворе података, одговарајућу литературу сачињену од научних и стручних радова домаћих и страних аутора, бројне монографије, научне студије, уџбенике, као и бројне релевантне правне акте, имајући у виду сложеност и мултидисциплинарност предложене теме. Све напред наведено указује на чињеницу да је у изради предлога дисертације уложен изузетно велики труд и да ће њену коначну верзију одликовати систематичност и прегледност, објективност у реализацији постављених циљева, као и усклађеност са највишим научним стандардима и принципима.

На основу вишегодишњег научног истраживања и коришћења веома богате литературе и законских текстова, очекује се да кандидаткиња у својој докторској дисертацији предложи одговарајућа решења о правцима могућих реформи и усавршавању уставног система у Републици Србији. Такође, од ње се очекује да пружи читав низ значајних и важних предлога за прецизирање и свеобухватније регулисање ограничења и заштите медијских права у нашој земљи. Кандидаткиња ће у свом раду, веома јасно, показати у чему се састоји извориште одређене недовршености и недовољне ефикасности приликом остваривања медијских права, па ће се, отуда, заложити за потпуније и доследније уређење медијских права и слобода у Републици Србији, као једног од носећих стубова демократије и правне државе.

6. Компетентност ментора

Предложени ментор, проф. др Јелена Вучковић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, запослена је на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу од 2009. године, а од 2019. године је у звању ванредног професора. Наставу изводи на предметима из уже уставноправне научне области и то:

- основне академске студије: Уставно право, Политички систем и Право локалне самоуправе;

- мастер академске студије: Уставне институције, Медијско право, Уставно судство, Изборно право, Управљање локалном заједницом;
- докторске академске студије: Писање и презентовање научних радова, Уставно право – одабране теме.

Комисија издава следеће одабране референце предложеног ментора из у же научне области предложене теме докторске дисертације који доказују компетентност ментора сходно чл. 9 Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу.

- Миладиновић, Зоран, Варга, Синиша, Вучковић, Јелена (2013), Улога органа државне управе у заштити интелектуалне својине, Теме, ISSN 0353-7919, год. 37, бр. 4, стр. 1813-1832, <http://teme.junis.ni.ac.rs/tobjavljeni.html> [COBISS.SR-ID 512986032] - M24
- Миладиновић, Зоран, Варга, Синиша, Вучковић, Јелена (2011), Посебан управни поступак за признање патента, Теме, ISSN 0353-7919, год. 35, бр 4, стр. 1715-1733. [COBISS.SR-ID 512714672] - M24
- Димитријевић, Предраг М., Вучковић, Јелена (2014), Владавина права и агенцијски модел управе, Теме, ISSN 0353-7919, год. 38, бр. 4, стр. 1797-1816, <http://teme2.junis.ni.ac.rs/public/journals/1/previousissues/teme4-2014/teme%204-2014-23.pdf>, [COBISS.SR-ID 1025686945] - M24
- Вучковић, Јелена (2017), Уставни принцип поделе власти и глобализација, Зборник радова Правног факултета у Нишу, ISSN 0350-8501, [Штампано изд.], год. 56, бр. 76, стр. 101-123, http://www.prafak.ni.ac.rs/files/zbornik/sadrzaj/ZFull/PF_Zbornik_2017_76.pdf, doi: 10.5937/zrpfni1776101V. [COBISS.SR-ID 1027059617]- HEIONLINE lista
- Вучковић, Јелена (2017), Уставне гаранције и ограничења слободе медијских услуга, У: МИЋОВИЋ, Миодраг (ур.), Услуге и одговорност: зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 19. маја 2017. године, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Крагујевац, стр. 605-613, <http://institut.jura.kg.ac.rs/images/Majsko%20savetovanje/XIII%20Usluge/3.%20Knjiga.pdf>, [COBISS.SR-ID 513320880] - M31
- Вучковић, Јелена (2014), Право на обавештеност и медијске услуге: са посебним освртом на оглашавање, Услужни послови, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, стр. 565-574 - M31
- Вучковић, Јелена (2019), Пружање медијских услуга и право приватности, Слобода пружања услуга и правна сигурност, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, стр. 601-618 - M31

- Вучковић, Јелена (2017), Уставни принцип поделе власти и глобализација, У: КНЕЖЕВИЋ, Саша Ш. (ур.), НАСТИЋ, Маја Љ. (ур.), Зборник сажетака = Collection of paper summaries, Правни факултет Универзитета у Нишу, Центар за публикације, Ниш, стр. 22-25, [COBISS.SR-ID 1026858401] - M34
- Вучковић, Јелена (2013), Заштита права на слободан приступ информација од јавног значаја, Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније, Књ. 1, Правни факултет у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, стр. 385-396 - M44
- Вучковић, Јелена (2018), Улога новинарске професије у пружању медијских услуга, XXI век – век услуга и услужног права, Књ. 9, Правни факултет у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, стр. 233-243 - M44
- Вучковић, Јелена (2017), Услуге медијског оглашавања и јавни интерес, XXI век – век услуга и услужног права, Књ. 8., Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, стр. 215-229 - M44
- Вучковић, Јелена (2012), Жалба Уставном суду и уставна жалба, Правна мисао у срцу Шумадије, Правни факултет Универзитета, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, стр. 95-110 - M44
- Вучковић, Јелена (2019), Људска права и заштита личних података, Право у функцији развоја друштва: зборник радова, Том 1, Правни факултет Универзитета у Приштини, Косовска Митровица, стр. 579-595 - M44
- Вучковић, Јелена (2020), Нека питања промене Устава, Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније, књ. 8, Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, стр. 115-124 - M44
- Вучковић, Јелена (2020), Финансирање медија и објективност медијских садржаја – услуга, XXI век – век услуга и услужног права, Књ. 11, Правни факултет у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, стр. 147-158 - M44
- Вучковић, Јелена (2011), Електронска комуникација и људска права, XXI век – век услуга и услужног права, Књ. 2, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, стр. 421-435 - M44
- Вучковић, Јелена (2020), Однос медија и политичких странака у изборном процесу: Основни принципи медијског приступа, Дијалог о изборима 2020., Факултет политичких наука Универзитета у Београду, Београд, стр. 269-284 - M44
- Вучковић, Јелена (2019), Отворена питања медијске стратегије и законодавства у Србији : Трансформација Медијског права у Право медијских услуга, XXI век –

век услуга и услужног права, Књ. 10, Правни факултет у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, стр. 175-191 - **M44**

- Вучковић, Јелена (2015), *Медијске услуге*, XXI век – век услуга и услужног права, Књ. 6, Правни факултет у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, стр. 193-205 - **M44**
- Вучковић, Јелена (2017), *Оглашавање и медији*, Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније, Књ. 5, Правни факултет у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, стр. 99-109 - **M45**
- Вучковић, Јелена (2016), *Јавни медијски сервис и пружање медијских услуга*, Заштита људских и мањинских права у европском правном простору: тематски зборник радова Правног факултета у Нишу, Књ. 6, Правни факултет у Нишу, Ниш, стр. 109-120 - **M45**
- Вучковић, Јелена (2016), *Људска права, електронски подаци и приватност грађана*, Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније, Књ. 4, Правни факултет у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, стр. 85-101 - **M45**
- Вучковић, Јелена (2017, 2018, 2019, 2020), *Медијско право*, Медивест КТ, Ниш - **M42**
- Димитријевић, Предраг М., Вучетић, Дејан, Вучковић, Јелена (2018), *Непосредно учешће грађана у остваривању локалне самоуправе*, Правни живот: лист за правна питања и праксу, књ. 608, бр. 10, ISSN 0350-0500, Удружење правника НР Србије и Босне и Херцеговине, Београд, стр. 261-281 – **M51**
- Вучковић, Јелена (2014), *Уставни положај јавних агенција у Републици Србији*, Правни живот: лист за правна питања и праксу, књ. 569, бр. 5/6, ISSN 0350-0500, Удружење правника НР Србије и Босне и Херцеговине, Београд, стр. 45-62 – **M51**
- Вучковић, Јелена (2008), *Управни поступци у медијском праву: основна обележја*, Правни живот: лист за правна питања и праксу, Год. 57, књ. 520, бр. 10, ISSN 0350-0500, Удружење правника НР Србије и Босне и Херцеговине, Београд, стр. 935-946 – **M51**
- Вучковић, Јелена (2009), *Управна заштита података о личности*, Правни живот: лист за правна питања и праксу, Год. 58, књ. 531, бр. 11, ISSN 0350-0500, Удружење правника НР Србије и Босне и Херцеговине, Београд, стр. 397-409 -**M51**
- Вучковић, Јелена (2015), *Электронная коммуникация и права человека в Республике Сербии*, Коммуникология: международный научный журнал, ISSN 2311-3332, Оптима проект, Москва - **M52**

- Вучковић, Јелена (2010), *Људска права и медији*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, ISSN - 0350-8501, бр. 55, Правни факултет у Нишу, Ниш, стр. 155-169 - **M52**
- Димитријевић, Предраг, Вучковић, Јелена (2018), *Људска права, медији и новинарска професија*, Правна ријеч, ISSN 1840-0272, год. XV, бр. 54, стр. 343-362, дои: 10.7251/PR5418343D, [COBISS.SR-ID 513440944] - **M52**
- Вучковић, Јелена (2011), *Судска заштита уставом утврђених права повређених појединачним актима*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, ISSN - 0350-8501, бр. 57, Правни факултет у Нишу, Ниш, стр. 185-203 - **M52**
- Вучковић, Јелена (2012), *PPA и медијски простор*, Зборник радова Правног факултета у Нишу, ISSN 0350-8501, бр. LXI, Правни факултет у Нишу, Ниш, стр. 373-386 - **M52**
- Вучковић, Јелена (2009), *Функционалност уставносудске жалбе*, Правна ријеч, ISSN 1840-0272, год. 6, бр. 18, стр. 359-372, [COBISS.SR-ID 513694652] - **M52**
- Вучковић, Јелена (2011), *Устав Србије и судска власт*, Устав Републике Србије: пет година после (2006-2011), Зборник радова Правног факултета у Нишу и Правног факултета у Крагујевцу, Правни факултет у Нишу, Ниш, стр. 245-266 - **M52**
- Vučković, Jelena (2010), *An appeal to the constitutional court and a constitutional appeal*, Facta Universitatis Series, Law and Politics, ISSN - 1450-5517, Vol. 8, no. 1, University of Niš, Niš, str. 79-92 - **M53**
- Вучковић, Јелена (2013), *Положај јавних агенција у систему поделе власти*, док. дисертација, Правни факултет у Београду, Београд - **M71**
- Вучковић, Јелена (2008), *Уставна и управна заштита људских права и слобода*, магистарски рад, Нови Сад - **M72**
- Вучковић, Јелена (2019), *Принцип пропорционалности и људска права*, Архив за правне и друштвене науке: орган Правног факултета Универзитета београдског, ISSN 0004-1270, Год. 114, бр. 3/4, Књижара Геце Кона, Београд, стр. 119-140.
- Вучковић, Јелена (2018), *Анализа медијског законодавства у Републици Србији*, Фондација Центар за јавно право, Сарајево, http://www.fcjp.ba/templates/ja_avian_ii_d/images/green/Predrag_Dimitrijevic_i_Jelena_Vuckovic.pdf

ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕДЛОЗИ КОМИСИЈЕ

Имајући у виду претходно наведено, на основу увида у приложену пријаву и на основу чињеница и ставова изнетих у претходним тачкама Извештаја, Комисија за оцену научне заснованости теме и испуњености услова кандидаткиње Ружице Кијевчанин и предложеног ментора за израду докторске дисертације под насловом "**Уставна заштита и ограничења медијских права и слобода у Републици Србији**" доноси следеће:

ЗАКЉУЧКЕ

1. Кандидаткиња испуњава све услове за пријаву теме докторске дисертације прописане Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Крагујевцу и Статутом Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, Правилником о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу и Правилником о докторским студијама Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, будући да је положила све испите и испунила све обавезе предвиђене студијским програмом Докторских академских студија и да је објавила потребан број радова из научне области из које пријављује тему докторске дисертације.
2. Тема предложене докторске дисертације припада научној области изабраног студијског програма за коју је Правни факултет матичан и представља научно релевантну и оправдану област истраживања.
3. Предложена тема докторске дисертације је прецизно формулисана и образложена, веома актуелна и прати истраживања у Уставном и Медијском праву и од значаја је са становишта развоја науке. Стога је она подобна за обимнију научну обраду у форми докторске дисертације, имајући у виду недовољну истраженост и актуелност теме.
4. Имајући у виду приложени концепт рада и списак предложене литературе, која ће бити коришћена у истраживању, као и досадашњи рад кандидаткиње, Комисија сматра да је кандидаткиња оспособљена да предложену тему квалитетно обради.
5. Предложени ментор, др Јелена Вучковић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу је бирана за ужу уставнopravnu научну област, којој припада предложена тема докторске дисертације, испуњава услове да буде ментор за вођење докторске дисертације у складу са стандардом 9 за акредитацију студијског програма Докторских академских студија на високошколским установама и не води више од пет доктората истовремено.

Комисија за оцену научне заснованости теме и испуњености услова кандидаткиње Ружице Кијевчанин и предложеног ментора за израду докторске дисертације упућује Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Крагујевцу и Већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу:

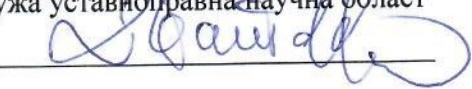
ПРЕДЛОГЕ

да донесе одлуку којом се **кандидаткињи Ружици Кијевчанин одобрава израда докторске дисертације под називом "Уставна заштита и ограничења медијских права и слобода у Републици Србији".**

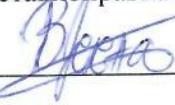
Комисија приhvата предлог кандидата и за ментора предлаже др Јелену Вучковић, ванредног професора за ужу уставнopravnu научну област на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу.

КОМИСИЈА

др Драган Батавељић, редовни професор,
Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу,
ужа уставноправна научна област

др Јелена Вучковић, ванредни професор,
Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу,
ужа уставноправна научна област

др Maja Настић, ванредни професор,
Правни факултет, Универзитет у Нишу,
ужа јавноправна научна област

